



**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De rerum permutatione. Consilium CCCXLI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

runt & debuerunt, *Socius d. conf. 168. n. 2. vers. si iterum, Phil. Probus loci supra cit. nu. 14. & 15.*

Quibus hoc quoque adijcimus, reversioni locum non esse ipso iure, vel propria auctoritate tunc praesertim, cum resignatarius possessionem accepit aut permutata beneficia occupata sunt, *Socius d. conf. 168. in fine & alij loci supra cit. Rebuff. in praxi benef. parte 3. tit. de publ. resig. Glos. 18. nu. 31.* sic enim permutatio plenum sortita est effectum, vacationis modus sublatus; ita ut superveniente causa resolvente effectum permutationis seu detegente impedimentum, quod tunc latebat, ipso iure non restitueretur beneficium, sine nova collatione, vel saltem declaratoria iudicis sententia. Iam vero quod haec beneficia fuerint occupata, constat per extracta Registorum Archidiaconi ex parte Actoris exhibita; in quibus Godefridus annotatur pro possessore Capellaniae S. Barbarae per integrum biennium; scilicet pro annis sexagesimo quarto, & sexagesimo quinto: cum in iisdem registoris pro praecedentibus annis Rector & possessor ejusdem Capellaniae scriptus fuerit Gerardus. Ut nihil sit dubitandum, quin ut Godefridus huius compermutati beneficii possessionem tunc adeptus erat; nomine Gerardi quoque, quamvis clandestine, capta sit possessio huius Personatus: quam tamen Godefridus, se intrudendo in eundem Personatum, sibi retinuerit propria auctoritate: quemadmodum nec de eo dubitandum, quin ad hunc Personatum reverti nequiverit, nedum propria auctoritate, sed ne quidem auctoritate Superioris invito patrono; cui per hanc culpam & dolum aperta fuit via vacationis, & libera collationis, *Bonifac. de Vualim. in d. elem. 1. nu. 92. De rer. permutat. nihil obstante conditione, ac cautela in permutatione ista apposta: quia fraus & culpa hic praeponderat: eaque est constans, & conformis in hoc articulo omnium Doctorum traditio & resolutio. Et sic in concursu tam multorum, quibus Opponens prostermitur, & obiecta praecum exceptiones resolvuntur; existimamus intentionem impetrantis optime fundatam esse, & secundum conclusionem pro ejus parte in hac causa propositam, sententiam ferendam.*

De rerum permutatione.

S V M M A R I U M.

1. 6. Resignatio inducit beneficij vacationem.
2. 7. Resignatione beneficij facta possessio illius amittitur.
3. Resignanti beneficium quando permittatur regressus ad illud.
4. Resignatione beneficij facta, quando liceat patrono aut collatori liberè conferre.
5. Propositum in mente retentum nihil operatur.
6. Resignatum beneficium ex causa permutationis an ipso iure vel propria auctoritate recuperari possit.

CONSILIUM CCCXLI.

EX his, quae ultra citroque dicta, allegata, & exhibita sunt in Consilio Provinciali Comitatus Flandriae in causa manutentionis, seu interdicti turbatae & retinendae possessionis, super Capellania ad Altare Beatae

Mariae Virginis in Parochiali Ecclesia Thamesensi, inter Dominum Iasonem de Platea Imperantem, & Philippum Fulcinium Opponentem sine magna difficultate percipitur eo loco esse hanc causam, ut secundum dictum Opponentem, Opponentisque allegatam & probatam possessionem, in omnibus & per omnia iudicari debeat; perinde quoad duplicatum interdictum, ac quoad Opponentis ab Imperantis impetratione absolutionem: tum quod de Imperantis aliqua possessione in hac Capellania non constet; tum quod de Opponentis contraria legitima possessione evidenter appareat. Est enim verum sit, Imperantem huius Capellaniae verum & legitimum Rectorem & possessorem aliquando fuisse: id tamen ex adverso etiam ex confessione Imperantis, & evidentius ex literis collationis, provisionis, & institutionis dicto OppONENTI de hac Capellania auctoritate ordinaria septima mensis Martij anno 1585. factae, constat, Imperantem per liberam & spontaneam ipsius resignationem deliquisse esse ejusdem Capellaniae Rectorem & possessorem. Quippe per resignationem, non vi, non metu, sed libera voluntate factam amittitur beneficij cuiusvisque non tantum possessio, sed etiam proprietates, *c. Admonet. c. In praesentia, c. Quod in dubijs c. Super hoc De renuntiat. Rota decis. 23. Fuit dubitatum, alias est 1. tit. De rer. permutat. in novis, & decis. 863. Si A. & B. alias est 16. eod. tit. in antiq.* Quod nullam omnino habet dubitationem, cum resignatio facta ad manus Superioris, per Superiorem admittitur & omnino nullam, cum post admissam resignationem alteri de resignato beneficio provideretur, *c. fin. De renuntiat. * Vsq. adeo ut post sic factam & admissam resignationem, nulla apud resignantem maneat beneficij resignati detentio, Gloss. & DD. in c. Inter cetera De prebend. Petrus Rebuff. consil. 184. Titulus resignavit: ideoque pro intruso sit & habeatur, qui post resignationem corporali beneficij possessioni seu detentioni, illa continuando, insistit, *Paul. Paris. consil. 143. Quod terminus nu. 18. vol. 4. Lud. Gomef. ad reg. de triennali possess. quest. 24. quasi occupans beneficium ante illius collationem, c. Cum iam dudum & ibi Panor. De preb. Vnde in proposito consequitur, quod cum per hanc resignationem iuducta fuerit vera & effectualis huius Capellaniae vacatio, & Imperans in momento factae resignationis amiserit omne jus, titulum, ac possessionem tam naturalem quam civilem, *Rota decis. 67. Nota quod resignans, alias est 2. sub tit. de renuntiat. in antiq. Gomef. ad regul. de public. resig. quest. 3. n. 3. nihil illi adversus Opponentem in hac Capellania canonice furrogatum, patronari possit plurimum etiam annorum dictam resignationem antecessorem possessionem, quae per sequentem hanc resignationem omnimodo amissa & extincta fuit, l. Si quis §. est differentia De acq. possess. ideoque beneficio seu commodo pacifice etiam triennalis possessionis, post resignationem acquiritur, adversus Opponentem juvari non posset, *Lud. Gomef. d. quest. 24. Rebuff. in tract. de pacifice poss. nu. 291. ne quidem spoliatus interdicto unde vi, vel conditione redintegrandae possessionis, c. accepta de restitu. spoliat. d. c. Super hoc, Rota d. decis. 67. & decis. 62. alias est 2. sub tit. De rer. permutat. in novis, & decis. 401. Nota quod permutantibus****

aliter est 8. de rer. permut. in antiq. quia iusta & canonica institutione destituta possessio, iuris auxilio, & colore non confovetur; sed pro nulla reputatur, c. *Eum qui De preben. lib. 6.* respectu cuiuscumque tertij, cui hoc beneficium ex quacumque legitima causa cōferretur, *Gomes. d. qualt. 2. q. 4.* Proinde in proposito casu dicto Impetranti conquerenti de turbata per Opponentem ejus prætenfa possessione hujus Capellanie obstat in ipso iudicij limine exceptio voluntarij renuntiationis seu resignacionis hujus beneficij, d. *Accepta De restitu. spoliat.*

Quam iuris tam evidentem rationem agnoscendo dictus Impetrans, ad alios terminos conatur hanc suam resignacionem pettrahere; & expurā, simplici, merēque liberali, illam facere respectivam seu conditionalem; ex causa videlicet permutationis: ut ex eā occasione liberum regressum ad eandem resignatam Capellaniam sibi faciat ex deficiente effectu hujuscemodi permutationis; ob id, quod jure constitutum sit, resignacione ex causa permutationis inter duos aut plures inita factā, resignanti permitti ad suum beneficium regressum, si per compermutantem aut alia ratione stet, quod minus resignans alterius beneficium consequatur: quasi resignatio sic facta implicitam, involuntamque habeat hanc conditionem, si permutatio subsequatur, *Innocent. & alij in d. c. Inter cetera, nota d. decis. 863. Si A. & B. nu. 3.* tamquam ob causam factā & causā non sequatū resolvatur, l. *Cum precibus C. De rer. permut. l. 2. c. de cond. ob caus. dat.* Non aliter quā ei qui suo beneficio, quod optimo jure possidebat, quod sibi deberi putabat; cui si in eo aberravit, permittitur procul dubio regressus ad renuntiatum, c. *Si beneficia De preben. lib. 6.*

Ceterum hujuscemodi allegationis seu replicationis usus nullus in proposito esse potest; ob id, quod hæc resignatio, de quā hic agitur, sit simplex, absoluta, & pura, minime ex causa alitij permutationis seu compermutationis. Id enim demonstrant in primis literæ collationis & provisionis dicti Opponentis, quæ id aperte declarant, nec ullius permutationis aut alterius cause mentionem faciunt. Deprehenditur id quoque satis ex eo, quod Impetrans non proponat se ullum negotium cum dicto Opponentem habuisse, aut gessisse, aut aliquod ab eo beneficium pro hac resignata Capellania expectasse: ita ut respectu Opponentis omnimodo liberalis, & minime respectiva, aut conditionata fuerit hæc resignatio, ex qua, seu ob quam Opponens in libertate Patroni seu collatoris adeptus hanc Capellaniam, optimo & irrevocabili jure illam retinere potest. Et quod Impetrans proponit de negotio seu tractatu inter ipsum, & D. Clementem Crabeels, & D. Petrum Larzum, quasi triangulari permutatione interpositā gesto & habito, ut mediante seu pro hac resignacione Impetrans à D. Petro Larzo Ecclesiam Parochialem S. Nicolai obtineret; Dominus verò Petrus Canonice D. Clementis in Cathedrali Ecclesia Gandensi; & ex directione D. Clementis hujus causæ Opponens hanc litigiosam Capellaniam, non satis probatur. Et ut aliquo modo probatum sit dicti Impetrantis, atque item D. Clementis Conf. Wamef. Tom. II.

talem fuisse aliquam intentionem; hoc tamen non constat, neque formaliter & assertive allegatur, quod hæc res pactione aut conventionione obligatoriā interpositā, sic tractata & clausa fuerit; sed hoc dumtaxat, quod talis fuerit Imperantis & D. Clementis intentio & propositum, in mente quidem retentum, sed neque ipsi Patrono seu collatori beneficij, neque dicto Opponentij explicatum seu declaratum. † quo aperte & formaliter factū, Patronus seu Collator constringi poterat ad sic, & non aliter conferendum hoc beneficium, *Clem. 1. & ibi Gloss. in verb. Ex causa de rer. permut.* quo omisso non tantum dicto Philippo, sed cuicumque etiam alteri idem beneficium per Patronum conferri poterat: quippe eo casu magis inspicitur jus & potestas Patroni seu Collatoris, quā voluntas aut cogitatio seu intentio resignantis. Nam simpliciter delata conditione conferendi, absolute Collator illā uti potest; cum sine simoniaca labe ad manus Ordinarij reponi non possit beneficium sub conditione, ut certo alicui conferatur, *Guil. Cassadorn decis. 2. de simonia.* Iam verò quia de permutatione absolutus tractatus inter dictos negotiantes interpositus non est, saltem nihil de aliqua permutationis causa Domino Patrono seu Collatori propositum; nihil operari potest ad aliquem alium juris effectum inducendum; secus aliqua Imperantis intentio aut cogitatio faciendæ permutationis. † Quia propositum in mente retentum nihil operatur, l. *Si rependi & ibi DD. C. De condit. ob caus. dat. c. 1. verb. licet voluntatem præstandi habuerit & ibi Panor. de eo qui mitt. in possess. & voluntas in mente reclusa nullum producit effectum in actibus hominum, Bald. in l. 2. C. qui admittit & c. lason in l. 1. De condit. caus. dat. & conf. 33. Viso themate vers. præterea vol. 3. cum multa capessunt in intentione & expectatione, quæ exitum non consequuntur, & ad obligationis nexum non pertinent, l. *Dedit & si quis quasi in fine De cond. caus. dat.* sed habent dumtaxat causam impulsivam; non finalem; ideoque ex eorum defectu, aut non sequuto implemento, dispositionis effectus cessare non debet, *Barr. ad l. 2. §. ult. De donat.* Ut igitur tale aliquid actum fuerit inter Imperantem & Dominum Clementem, aut Petrum Larzum; quia tamen nihil actum est cum Opponentem, nihil etiam cum ipso Patrono seu Collatore beneficij, neque ipsis declaratum ex causa permutationis hanc resignacionem fieri; non potuit aut debuit aliquo modo Patronus constringi, ut aliter quā liberrimè & irrevocabiliter Philippo conferret; potuitque ut Collator conferendi, ita quoque Philippus acceptandi facultate ex sic delatā per hanc sic libere, & indeterminatē factam resignacionem potestate, irrevocabiliter uti, sibi que imputare debet Imperans, quod talem fecerit resignacionem, ex qua illi prærepta est potestas regressus ad resignatum beneficium.*

Sed ut hic non subsistamus, præsupposito quod Impetrans tempore hujus resignacionis Patrono seu Collatori, atque etiam Opponentij expressisset, aut aliunde ipsi intelligere potuissent hanc resignacionem fieri ex causa permutationis,

H 4

pro ob-

pro obtinenda dicta Cura S. Nicolai à Domino Petro Larzo, nihilo meliore loco esse posset
 6 Impetrans in hac possessoria causa. * Nam hoc semper, & in eventum factæ resignationis ex causa, seu ob causam permutationis, verum manet, quod per illam inducta fuerit verissima & perfectissima huius Capellaniz vacatio, tam quoad possessionem, quam proprietatem: idque non tantum quoad resignantem, sed etiam quoad Collatorem eam acceptantem, Ioan. Andr. in c. 1. nu. 4. De rer. permut. lib. 6. nota decis. 399. Nota quod de beneficiis, alias est 7. & d. decis. 401. sub tit. de rer. permut. in antiquo cum sine verâ vacatione impossibile foret compermutata beneficia hinc inde per Superiorem conferri & ad compermutantes transferri, c. nulla De concess. preben. Ioan. Staphil. de literis grat. tit. de mod. & forma imper. §. 5. pro complementum nu. 4. t. Unde consequitur, quod quia per hanc resignationem in omnem eventum inducta fuerit vera huius Capellaniz vacatio, verissimi num quoque esse ex eo temporis momento Impetrantem desisse esse illius possessorem; ad quam nisi probetur postea legitime reversus, non potest ullum commodum illius prætexere, & ne quidem ad hoc manutentia interdiciam. Qui enim manutentari posset in possessione, quam non habet? Vt nec intelligitur turbari in possessione, qui possessor non est: possessorem enim tueretur hoc genus interdici, non etiam eum, qui non possidet; & ne eum quidem, qui possessionem etiam ex iusta causa adipisci conatur, l. 1. §. interdicium autem D. Vti possidetis.

8 Proinde nihil ad stabilendum hoc genus iudicii seu actoris facit, quod Impetrans velut pro sacra anchora, & extremo refugio ex Petro Rebuffio allegat, in praxi benefic. tit. de permutat. nu. 12. quod ipse ex defectu adeptionis Curæ S. Nicolai redierit ad hanc Capellaniam, & quod hoc iudicio possessorio agere possit, etiam antequam ad illam redierit. Et si enim sint non pauci, qui existiment resignantem sic effectum permutationis deceptum ipso iure, & sine alia Collatoris collatione aut provisione, posse reverti ad suum beneficium, quod resignando semel dimisit, Ioan. Imola in c. ult. De rer. permut. Io. Andree & Phil. Francus in c. 1. De rer. permut. Phil. Decius in c. Cum venerabili De except. Steph. Bertrand. conf. 132. Vñ processu vol. 3. parte 1. Boer. decis. 97. maior tamen est eorum numerus, qui tradunt sic resignanti permittendum non esse regressum ad resignatum beneficium; saltem non sic, ut ad illud vel ipso iure, vel propria auctoritate, sine Collatoris seu Patroni nova collatione, aut saltem sine declaratoria sententia iudicis, velut ad continuationem possessionis, regredi possit, Gloss. in c. Vniuersorum De rer. permut. Anchor. in d. c. 1. De rerum permut. Ant. de Butrio, Panor. & Felinus in d. c. Cum venerabili De except. Steph. Auserius decis. 270. Papon Arrest. lib. 2. tit. de permut. benef. art. 3. Rota decis. 23. Fuit dubitatum aliam est 1. de rer. permut. in nouis, And. Aleat. conf. 47. Quod in regressu. Cujus frequentioris opinionis ratio in eo recte constituitur, quod (ut superius dictum est) per resignationem etiam ex causa permutationis, inducatur vera, & perfecta beneficii resignati vacatio.

catio, c. 1. De rer. permut. lib. 6. Clem. 1. cod. tit. Rota d. decis. 399. aliam est 7. sub tit. de rer. permut. ideoque ut nemo sua auctoritate quocumque modo vacans beneficium, sine vitio & periculo intransigens, occupare possit; ita nec ad semel per voluntariam resignationem dimissum, reverti manusque illi iniicere. Cujus sententia latior deductione & comprobatione suis rationibus amplissime instructa, cum resolutione omnium, quæ pro assertionem contrariæ opinionis adducuntur, extat apud Marianum Socinum, conf. 168. Imprimis determinandum vol. 2. Ioannem Selvam, in tract. de beneficiis parte 3. quest. 24. Andream Gattamarum, in tract. de permut. beneficiis nu. 62. & Philippum Probium, in addit. ad Ioan. Monach. in d. c. 1. De rer. permut. ad quos breuitatis causa remittimus. Hoc addito, quod nonnulli, qui pro altera illa opinione stant, sibi ipsis vix consent, sed contrarij sint, Freder. de Sena conf. 112. & conf. 158. Steph. Bertrand. conf. 323. Quæquid vol. 1. parte 1. Quidam etiam ingenue fatentur communem illam in disputatione juris veriorum esse; & suam singularem, prætextu alicujus æquitatis, seu potius commiserationis, suslineri posse, Ioan. Imola in d. c. ult. De rer. permut. nu. 44. Vt & illud satis agnoscunt, quod quamvis rebus adhuc utrumque integris, hoc est nudâ resignatione dumtaxat stante, non sequuta collatione resignati beneficii, neque resignato beneficio per resignatarium occupato, tolerabilis videatur hæc reversio; non perinde tamen si collatio & acquisitio sic vacantis beneficii consequenter facta sit, & resignatarius illius possessionem acceptet, Socin. d. conf. 168. in fine, nimirum quia tunc resignatio plenum effectum sortita est, & vacationis modus sublatus: ita ut superveniente causa resolvente effectum permutationis, non restitatur beneficium, seu illius possessio sine nova collatione, vel sine aliqua iudicis præcedente sententia declaratoria; ut aperte agnoscit Petrus Rebuffius, ad regul. de public. resig. nu. 31. (cujus auctoritate hac in parte Impetrans nititur) dum ait, resignantem absque nova collatione non posse redire ad suum resignatum beneficium, si resignatarius accepit resignati beneficii possessionem. Cum igitur constet Opponentem hanc Capellaniam, post resignationem Impetrantis, collatam fuisse; constet quoque Opponentem hujusmodi collationem accepisse, & ex illa institutum; & in reali possessione constitutum fuisse; nulla potest esse habitatio, quin nulla sit, quam in proposito prætexit, Impetrantis possessio in hac Capellania semel periclitata ab eo dimissa, nulla illi vel per Collatorem, vel per iudicem ad illam illiusve possessionem facta vel aperta via. Vt ex his, aliisque per Dominum Advocatum capite satis exacte deductis (quæ operosius non repetimus) manifestissimum sit, Impetrantis intentionem nullo iure in hac causa subsistere; & eo loco esse Opponentem, ut non tantum ab impetitione Impetrantis absolvi, sed etiam ex duplicato per eum interdicto, adversus Impetrantem in hac sua possessione manutentari, & Impetrans in expensis litis condemnari debeat.